

Slovenski dom

Stev. 174.

V Ljubljani, sreda 3. avgusta 1938.

Leto III

Že dober teden traja bo za majhen hribček na rusko mandžurski meji:

Rusi odklanjajo diplomatska pogajanja dokler Japonci ne priznajo spornega ozemlja Sovj. Rusiji

Moskva, 3. avgusta. o. Sovjetski poslanik v Tokiu je dobil nalog, naj pri japonski vladi naj-odločnejše protestira proti novim izzivanjem.

Sovjetsko službeno poročilo pa poroča, da so Sovjeti pregnali iz Cangkufenga japonske čete in s tem prepričeli Japoneem vpad v sovjetsko ozemlje. Poročilo pravi, da po zavzetju Cangkufenga sovjetski vojaki stojijo na črti, katero smatrajo za edino pravo mejo med Mandžurijo in Rusijo. Zanimivo je tudi naročilo, ki ga je dobil sovjetski poslanik v Toki uod svoje vlade, naj japonski vladi pove, da sovjetska Rusija toliko časa ne bo hotela zaceti nobenih diplomatskih pogajanj, dokler Japonska in Mandžurija ne priznata od Sovjetov predlagane meje kot dokončne. Sovjeti se pri tem opirajo na rusko-kitajsko pogobo iz sreda preteklega stoletja, ki označuje danes sporno ozemlje za rusko last.

Tokio, 3. avg. o. Spopadi okrog Cangkufenga na mandžursko sovjetski meji vsljujejo opazovalcem dvoje vprašanj: ali je to začetek rusko-japonske vojne, ali bo mogoče kljub vsemu temu nadaljevanju vojno na Kitajskem. Ti vprašanji je neki časnikar zastavil zastopniku japonskega zunanjega ministrstva, ki je odgovoril: »Izgleda, da mirno vojno so enaki. Petdeset odstočkov govorja za mir, petdeset pa za vojno. Vse pa bo odvisno od stališča, kakršnega bo zavzel sovjetska Rusija. Te dni bo padla odločitev.« Japonska je, po izjavi tega diplomata, storila vse, da spopadomej. Japonska vojska, da se izogiba spopadov in izzivanj. Japonska letala se niso preletela sovjetskega ozemlja. Glede drugega vprašanja pa je ta diplomat dejal, da morebitna rusko-japonska vojna nikakor ne bo vplivala na potek in razvoj japonskih operacij na Kitajskem. Japonska bo še naprej kljub morebitni novi vojni prodrala v osrčje Kitajske. Japonci imajo na sovjetski meji zadostno število svojih čet in tudi oružja.

V Moskvi pa računajo z dejstvom, da so se japonski vojaški krogi ob dogodkih pri Cangkufengu odločili iti v novo vojno, da bi se tem — Japonci računajo na sigurno zmago — ojačili svoj prestiž in kronali svojo politiko z novim velikim uspehom. Toda v Moskvi pravijo, da so se Japonci usteli, ker preveč računajo na mitrojihnost Moskve in na preveliko potpreljivost sovjetske Rusije. Sovjeti so pripravljeni na vse ter ne bodo trpeli izzivanj z japonske strani.

Japonska pravi, da je odločna

Tokio, 3. avg. o. Vojni minister Itagaki se je včeraj ves dan posvetoval s člani japonskega generalnega štaba. Za tem se je zbrala vlada, ki je sklenila, da bo Japonska zavzela odločno stališče do sovjetske Rusije in v vsemi svojimi silami zavrnila napadalce. Obenem je vlada sklenila, naj japonska letala za enkrat ne bombardirajo sovjetskega ozemlja, a čete morajo držati zavezne postojanke tako dolgo, dokler se spor ne reši na diplomatski način.

Nov sovjetski napad

Tokio, 3. avgusta. AA. (Reuter): Uradno poročilo glavnega stana korejske armade pravi, da je neki pehotni bataljon sovjetskih čet z devetimi tanki napadel japonsko vojaštvo na hribu Cangkufeng. Napad se je izvršil danes dopoldne, pa se je izjaloval.

Tokio, 3. avgusta. AA. (DNB): Vojno ministrstvo

poroča, da so sovjetske čete noči ponovile napad na odsek Cangkufenga. Boji še trajojo.

Tokio, 3. avgusta. AA. (DNB): Vrhovno poveljstvo korejske vojske poročajo, da je danes ob 18. eskadrila sovjetskih bombnikov prelepla korejsko mejo. Eskadrila je nekaj časa krožila nad mestom, ki leži kakih 5 km severno od Cangkufenga. Letala so vrgla na mesto tudi nekaj bomb.

Moskva, 3. avg. AA. Havas: Računajo, da so pri včerajšnjih borbah na rusko-mandžurski meji Japonci imeli okoli 400 ranjenih in da so na sovjetski ozemlju ustrelili 5 topov, 14 strojnic in 157 pušk in mnogo streliva. Na sovjetski strani je padlo 13 vojakov, 55 pa jih je bilo ranjenih. En sovjetski tank in en top sta bila poskodovana. Sovjetski letalec je s padalom skočil s svojega letala in najbrž padel na mandžursko stran, kjer so ga Japonci ujeli. Sovjetski večeposlanik je prejel ukaz, da naj takoj protestira pri japonski vladi in da naj opozori na vse posledice, ki jih je že imela in ki bi jih lahko še imela japonska vojaška delavnost.

Strah ima velike oči

Tokio, 3. avgusta. o. Ker se boje zračnih napadov sovjetskih letal na japonska mesta, je vlada izdala ukaz, da morajo od danes naprej vsa večja letala zlasti pa industrijska središča ob

osmih zvezcer ugasniti vse luči v mestih. Strah ni neopravičen, če pomislimo, da znaša zračna razdalja iz Vladivostoka do sredine Japonske le kakih 800 km, kar pomeni dve in pol ure vožnje z letalom. Nevarnost je toliko večja, če pomislimo, da so japonska mesta večji del grajenia iz lesa in da so zidana le središča mest. Tudi industrijska središča so večinoma strnjena ter bi posrečen letalski napad na tovarne povzročil Japoncem nedolgne posledice.

Zanimivo dejstvo je tudi to, da ni imelo nobeno sovjetsko letalo, kar so jih Japonci zbilji na tla, nobenih številki ali znakov o svoji nacionalni prisadnosti.

Tudi Mandžurija ponuja roko sprave

Tokio, 3. avgusta. o: Mandžurska vlada je danes vložila oster protest pri sovjetskem generalnem konzulu v Harbinu zaradi neprestanih napadov sovjetskega vojaštva na Cangleng in zaradi sovjetskih letalskih napadov na korejsko-mandžursko mejo. Protestna nota zahteva, da izda Moskva brez odloga potrebne ukrepe proti krajevnim obmejnem oblastom, ki povzročajo, ali pa ne preprečijo teh napadov. Mandžurska vlada je pripravljena z diplomatskimi pogajanjami doseči prijateljsko ureditev obmejnih vprašanj, če Moskva spremeni svoje stališče.

Vse češke stranke za sporazum Odmev dogodka pri Hebu pred sodiščem

Praga, 3. avg. AA. (ČTK): Včeraj se je sestal odbor 20 članov strank vladne koalicije, ki ga je sklical na sejo predsednik odbora poslanec Beran, da se zastopniki strank vladne večine podrobno seznanijo z notranjim in zunanjim političnim položajem. Na seji sta bila tudi predsedniki parlamenta Malipeti in senata Soukup. Dr. Hodža je podal poročilo o notranjem položaju. Ekepoze o zunanjopolitičnih dogodkih je podal zunanjini minister dr. Krofta. Predsednik vlade in zunanjini minister sta odgovorila na celo vrsto vprašanj in sta se udeležili debate, v kateri so edodelovali med drugimi tudi predsednik čsl. socialno demokratske stranke poslanec Hampl, podpredsednik narodnega edinstva Hodáš, predsednik katoliške stranke za Češko poslanec Stašek in poslanca Majsnar in Domin ter senatorja Klouda in Modráček. Obraščanja ekepoze, skupaj z izjavami, ki so se shisale v tej debati, podprtata vojo vlade in strank večine, da se na bližajočem se zasedanju parlamenta in pri političnih pogajanjih, ki se priznajo, skusajo z vso vmeno in vestnostjo urediti vsi problemi, ki čakajo parlamentarno ureditev. Vlada si bo prizadevala, da doseže zbljazanje med stališčem svoje skupine in stališčem opozicijskih strank ter sporazum v vseh vprašanjih, vstopavšči nedotakljivost, avtoritet in mednarodni položaj čsl. republike. Konferenca zastopnikov koalicije se je pomudila tudi pri poslanstvu lorda Runcimanja, v katerem vidi dokaz dobre volje Velike Britanije, da pripomore k ureditvi narodnostnih razmer v češkoslovaški republike in k konsolidaciji Srednje Evrope.

Praga, 3. avg. o. V soboto se je pred vojaškim sodiščem v Plznu začela razprava proti orožnišemu naredniku Tomanu, ki je 1. junija letos v Hebu v neki gostilni s streli iz revolverja močno poskodoval dva sudetska Nemci. Toman se je v

gostilni sprl z gostilničarjem, nakar so se v prepir vtaknili še navzoči sudetski Nemci. Iz prerekanja se je rodil pretep, med katerim je Toman oddal tudi 2 revolverska strela in ranil 2 Nemce. Tožilec vojaškega sodišča je obtožil Tomanata zaradi discipline in zaradi težje telesne poškodbe. V svoji obtožbi popisuje tožilec dogodek tako, da je Toman prišel v gostilno in zahteval od godbe, naj igra poleg nemških tudi češke glasbene točke. Ker so navzoči Nemci proti temu protestirali ter se je pri tem najbolj razburjal gostilničar sam, je prislo do usodsne dogodke. Vojaško sodišče je spoznalo Tomanata za krivega zaradi prestopek proti disciplini in zaradi ogrožanja varnosti ter ga obsođilo na tri mesečno težko ječo, pogojno na dve leti. Ni pa sodišče smatralo za potreben, da obsodi Tomanata tudi degradacijo.

S to obsodbo seveda sudetski Nemci niso niso nikaj zadovoljni, saj se v tem smislu izraža tudi rajhovsko časopisje. Po teh poročilih se zdi, kakor da bi bili vsi v pretepnu udeleženi sudetski Nemci popolnoma nedolžni in bi bili samo žrtve prenapetega češkega orožnika. Po izpovedi priča pa se da sklepali, da temu ni tako, zato je sodišče tudi izreklo temu primerno kazen nad orožnikom Tomonom.

Runciman računa na 3 mesece

London, 3. avgusta. AA. Havas: Pred odhodom vlaka je lord Runciman rekel zastopniku lista Evening News: »Never, kako dolgo bom v ČSR. Mogoče celo tri mesece. Storil bom vse, kar je mogoče v tem težavnom položaju, vendar me ne navdaja nikak pesimizem. Ni mogoče urediti teh vprašanj, če ni povod enake dobre volje. Moj stol je tam, kamor so že prišli moji sodelavci. Če mi bo mogoče, bom najbrž obiskal tudi nekaj krajev, kjer žive sudetski Nemci, da bi spoznal, kakšno je tam stanje in da bi lahko spoznal njihovo razpoloženje. Šele tako si bom lahko ustvaril sliko o tem, kaj deli obe stranki. Za vse to je potrebno mnogo časa in jaz mislim ves svoj čas posvetiti temu delu. Ne vem še, kako so se moji sotrudniki dogovorili za sestanke z raznimi voditelji strank. To bom zvedel, ko pridevam v Prago.

Japonci 200 km pred Hankeuom

Sanghaj, 3. avg. o. Japonsko vrhovno poveljstvo poroča, da so včeraj njihove čete zavzeli mesto Sušang. Po težkem artilerijskem bombardirajujo so preše japonske čete v napad in po več ur trajajočem težkem boju na nož zavzeli mesto. Kljub trdrovratnemu upiranju kitajskih čet je Japancev vendar uspelo zavzeti vse mesto.

Sanghaj, 3. avg. o. Maršal Čankajšek je izdal

nalog, da morajo vsi moški mesta Hankov pomagati pri utrdbah, ki se grade okoli Hankova z največjo naglico.

Z vseh strani pa prevažajo municije in obrambne topove, s katerimi hočejo zavzeti japonske čete.

S Putnikom v Trstu

Italijani so nam priredili sijajen užitek

Ljubljana. 3. avgusta.

Včeraj je »Putnik« kar na vsem lepem organiziral izlet v Trst, ki je bil združen z obiskom operne prireditve. Če prav po pravici povemo, smo se tega izleta udeležili z neko skepso, ki se je pa po poznej izprevergl v navdušenje in doživetje prve vrste.

Izleta se je udeležilo 26 ljudi. Vožnja je bila nad vse prijetna in zabavna, kajti med vsemi obiskovalci se je takoj v začetku razvilo prijetno razpoloženje, ki je trajalo ves čas. Čudni občutki so spreševali človeka, ki je prvi stopil na italijsko tla. To je bilo povsem nekaj novega: novi kraji, napisi, utiski... Oblasti, bodisi jugoslovanske ali italijske, so nam še v vsakem pogledu na roko in potniku se zlasti niso mogli načuditi uslužnosti italijskih obmejnih oblasti, kar naj bo na tem mestu posebno poudarjeno.

Ko smo prišli v Trst, so se vsi izletniki razdelili v posamezne skupine, ki so si še ogledovali mesto. Največ užitka so imeli prav gotovo tisti izletniki, ki so se pridružili g. profesorju dr. Streltu. Ta jih je naprej peljal v posamezne cerkve, zlasti v cerkev sv. Antona, ki je še edina slovenska cerkev v Trstu, in v srbsko pravoslavno cerkev, ki je menda najbogatejša srbska cerkev sploh in tudi najbogatejša v Trstu (ima preko 90 milijonov premoženja, čeprav ima samo 90 vernikov). Prijetni pop, ki nas je pozdravil v lepi srbohrvaščini, nas je peljal v cerkev in nam pokazal vse znamenosti, zlasti vse velike darove, ki jih je ta cerkev prejela od posameznih dobrotnikov in ki zavzemajo take vrednosti, da smo vši kar zjali od presenečenja.

Po ogledu te cerkve pa nas je g. profesor peljal k Sv. Justu, kjer nam je kot strokovnjak razložil vse arhitektoniko in postanek te prezamisljene stavbe, ki je eden najznamenitejših slovenskih umetnostnih spomenikov. Če ne bi bili videli prav nič drugega kot samo to, bi se bilo izplačalo

Svoj čas je vzbudila po vsej Sloveniji mnogo zanimanja in nestrengega pričakanja znana afera pri Kmetijski družbi v Ljubljani in aretacija ravnatelja »Ekonoma«. Stvar je počasi skoraj čisto potihnila in zanimanje za to afero je kar nekako poleglo. Prav v zadnjih dneh pa je spet ozivel, in sicer predvsem zaradi bližajočega se občnega zboru Kmetijske družbe, najstarejše slovenske zadruge — ustanovljena je bila že pred 171 leti. Ta občni zbor, ki obeta biti od sile zanimiv, bo v nedeljo 7. avgusta.

Kdo vodi in kako se vodi poslovanje Kmetijske družbe, o tem je dal lepo spričevalo poslovni podpredsednik Soršak A., ki je bil pred časom zaradi raznih sumljivih stvari v preiskovalnem za-

Vesti 3. avgusta

Nadvse slovesno so Švicarji v pondeljek slavili svoj narodni praznik. Pri slovesnostih so povsod naglašali, da je treba dvigniti duhovno in vojaško obrambo države. Pri vojaški paradi v Zürichu je govoril tudi vojni minister Minger.

V Pariz je včeraj prispel francoski odpravnik poslov v Rimu Blondel. Pravijo, da je njegova pot popolnoma zasebnega značaja.

Ze stolici je pretekel Atlantski ocean kapitan von Blakenburg s svojim letalom »Nordmeer«.

Lord Runciman in njegova žena sta se včeraj odpeljala iz Londona. Danes bosta prispela že v Prago.

V juliju je pri spopadih v Palestini izgubilo življenje 148 Arabcev in 60 Judov. Ranjenih pa je bilo 256 Arabcev in 201 Jud. Teroristični napadi in bombni atentati pa so še vedno na duevnu redu.

Velike manevre turške armade bodo priredili letos v pokrajini Dersem v Vzhodni Anatoliji. Zakujujčni paradi bo prisostvoval tudi predsednik republike Ataturk.

Svečan sprejem so v Atenah priredili predsedniku vlade Metaxasu na povratak iz Soluna, kjer je podpisal v imenu držav Balkanskega sporazuma znano pogodbo z Bolgarijo, v kateri se je teje državi priznala pravica nemotenega oboroževanja.

Veselje zaradi dosegrenega sporazuma še vedno vlada v Bolgariji. Vse radijske postaje oddajajo vesti izključno v zvezi s podpisom nove pogodbe in proslavljam dogodek kot mejnik v zgodovini Bolgarije.

Nova povodenj so spet doživeli prebivalci japonske pokrajine Kobe. Reka Sumišu je prordila velik jez in preplavila 200 hiš, a podrla več kot 200 mostov. Zeležniški promet je prekinjen, vode pa še naravnajo.

Predsednik poljske republike Moscickega je v Lovranu obiskal italijanski prestolonaslednik princa Umberto. Moscicki je kmalu potem vrnil obisk prestolonasledniku v Opatiji.

Sedem ljudi je ubila strela včeraj v vilenskem okraju na Poljskem. Med nevihlo je trešilo tudi v 17 hiš, ki so vse zgorele.

O izredno prisrčnem razmerju med Poljsko in Norveško pišejo poljski listi v zvezi z obiskom zunanjega ministra Becka v Oslo. Kakor znano, snuje poljski minister zvezo nevtralnih držav ob Baltskem morju ter je ta zveza zelo slična zvezki skandinavsk

V nedeljo bo na Brezjah prvi kmečki tabor

Ljubljana, 3. avgusta.

Dne 7. avgusta bo pri Mariji Pomagaj na Brezjah prvi slovenski kmečki tabor. Nikdar do slej pri nas skupnostno življenje še ni dobivalo tolikega duška v velikih narodnih zborih, kakor ga dobiva letošnje leto. Vso Slovenijo preveva duh mogočnega, samozavestnega prebujenja in pozivljenja; zlata zarja je vstala nad gorami po dolgih letih, ko so dobrega, zavednega slovenskega človeka ponizevali, ga zaničevali in preganjali kot državi nevarnega. Minili so tisti težki časi, naše ljudstvo je dobilo zaupanje na najvišjih mestih. Pekalo se je, da je kljub vsem obrekovanjem tudi tokrat z vso zvestobo služilo naši veliki in ponosni državi Jugoslaviji, le da ni hotelo pred brati zaradi tega, ker je bilo številno manjši, klečplasti, ampak je hotelo biti enakopraven brat v velikem narodnem sklopu. Drugi, potuhnjeni in zlobni, so to našo upravičeno zahteo črnili bratom kot protidržavno miselnost, blatlili so nas in črnili, kolikor so le mogli. Ti časi so zdaj za nami in slovenski narod postaja iz dneva v dan enakovrednejši in enako spôštan, kakor druga dva njegova brata, Srb in Hrvat. Prelepa sloga, ki temelji na enakem upoštevanju in uglednosti vseh treh, se iz dneva v dan bolj utrijevje in čvrsti in po tej slogi postaja tudi naša Jugoslavija vse kreplejša, vse lepša in vse povezanejša ter tako očvrščena in močna koraka pogumno v sijajno boičnost.

Postanek in razvoj Kmečke zveze

Letos objava ta najmogočnejša slovenska organizacija tridesetletico svojega obstoja. Ustanovil jo je pred tridesetimi leti sedanj voditelj slovenskega naroda, notranji minister g. dr. Anton Korošec, in sicer iz odlibno narodnoobrambenih razlogov v težkih časih, ko je tam predvojno nemito postajalo vse objestvenje in nasilenje. Množice pravih zavednih slovenskih kmetov so se začele zgrinjati v njeni okrilje. Iz leta v leto je mogočnejše naraščalo število njenega članstva. Tudi po svetovni vojni je organizacija silno napredovala vse do leta 1930, ko je bila razpuščena. In šele leta 1935 je bila spet priklicana v življenje. V decembru meseca tega leta je bil ustavnini obeni zbor, na katerem so bila sprejeta nova pravila, po katerih se je Kmečka zveza postavila na zgolj stavkovno podlagu. Dandanščina je zveza postala daleč najmogočnejša slovenska organizacija, saj je v njenih vrstah že mnogo preko 70.000 članov. Organiziranih je že 285 krajevnih edinice Kmečke zvezze, novopripravljenih in prijavljenih pa jih je preko 50, tako da je pričakovati, da bo število članstva v prihodnjem zgodnjem pomladu doseglo že številko 100.000. Ponosni smo lahko na to silno organizacijo.

Prvi kmečki tabor

Iz razgovora z agilnim tajnikom Kmečke zvezze g. Milanom Finecem in z vodjo mladinske Kmečke zvezze g. Ludvikom Pušem smo izvedeli, da je bil predlog za kmečki tabor postavljen na letosnjem obenem zboru Kmečke zvezze dne 20. februarja v Celju. Predlog g. Puša je bil sprejet z obilnim odobravanjem. Takrat so tudi že sklenili, da bo ta tabor na praznik Marije Snježne dne 5. avgusta, in sicer na Brezjak, pozneje pa so sklenili, da bo tabor v nedeljo, dne 7. avgusta. Naknadno so na plenarni seji sklenili še, da bo ta dan — to je prihodnjo nedeljo — na taboru blagoslovljena tudi skupna zastava celotne Kmečke zvezze. Tak je bil pričetek in organizatorji so se nemudoma lotili pripravljalnega dela.

Priprave

Sklep občnega zборa in plenarne seje je bil objavljen v strokovnem glasilu Kmečke zvezze »Orač«. Povsod po širni slovenski zemlji je bila zamisel sprejeta z največjim navdušenjem. Intenzivna priprava za tabor se je pričela prav za prav še v mesecu juliju; že prej pa je bil določen spored in izbrani govorunci. Organizacijo prvega kmečkega tabora so opravljale — poleg osrednjega vodstva — osnovne krajevne edinice Kmečke zvezze. Opozorila so izhajala deloma v strokovnem glasilu »Orač«, deloma pa v drugem katoliškem dnevničnem časopisu.

Zastava — simbol

Prekrasna je zastava Kmečke zvezze, ki jo bo v nedeljo na Brezjah blagoslovil prevzeten škofer g. dr. Rožman. Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov. Na prednji strani zavzema gospodarska silhueta oraca; v ozadju gori jugranja zarja, nisanje rumene barve prehajajo v sinjo proti višokemu nebu. Ta prizor obdaja venec s poljskimi sadeži (v naravnih barvah). V dnu je zemlja, ki jo orje orac, pod njo pa slovenski grb (zlate

zvezde na sinjem polju).

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.

Načrt začetja je napravil g. inž. arh. Ivan Pengov.</

Od tu in tam

Nizozemski minister za kolonije Valter Charles je predvčerajšnjim prispel v Dubrovnik na počitnice. Zdi se, da bo tam ostal le za kratko dobo.

Nov vrelec mineralne vode so odkrili v Banatu, nedaleč od Petrovgrada. To odkritje je prav za prav staro že nekaj let. Pri kopanju novega vodnjaka so kmetje naleteli na precej močne izvirke vode, ki pa je bila tako topla, da je niso mogli uporabljati. Zato so ta vodnjak tudi kmalu opustili. Zdaj pa se je začel zanimati za to nenavadno vodo neki blivš tamkajšnji župan. Šteklenco te vode je dal analizirati. Strokovnjaki so ugotovili, da je v tej vodi mnogo mineralnih snovi. Ima približno takšne snovi v sebikot voda v Karlsbadu. Omenjeni blivš župan je takoj vzel v najem zemljišče, na katerem je ta nenavadni vodnjak z mineralno vodo. Dobil je že dovoljenje, da sme to vodo prodajati. Zvedelo se je tudi, da nameščava neka skupina denarnih magnatov odkupiti to zemljišče z izviro vred in postaviti na tem mestu primerne zgradbe, podobne kot so n. pr. v Rogaški Slatini pri tamkajšnjih mineralnih vrelcih. Banat bo tako dobil novo zdravilišče z mineralno vodo.

Velike slovesnosti ob ustoličenju patriarha Gavrila so se začele včeraj zjutraj s cerkvenimi slovesnostmi. V imenu vlade so se jih udeležili ministri Simonović, Stošović in Magarašević, dalje so bili navzočni tudi kraljev zastopnik divizijski general Nikola Hristič, odpoljanec vojnega ministra general Radivoje Zlatković in ban zetke banovine Petar Ivanović, številni poslanici in senatorji ter zastopniki raznih dolomljubnih, človekožupnih in drugih društev. Ob prilikah teh slovesnosti je imel govor tudi pravosodni minister, v katerem je poudarjal, »kako neizmerne zasluge si je pridobila srbska pravoslavna cerkev za ustanovitev danasne velike in močne Jugoslavije«. Izrazil je svoje prepričanje, »da bo patriarch Gavril storil vse, kar je v njegovi moči za napredok in veličino srbske pravoslavne cerkve in za uresničenje skupnega idealja našega kraja in domovine, v srečo in blaginjo vsega jugoslovanskega naroda. V ta namen je dvignil kožarec za dolgo, rodomitno in s srečno vlado patriarha Gavrila na staroslavensk prestol srbskih patriarhov.«

Nova družba za tehnično-industrijska proučevanja »Tisad« je bila z dovoljenjem ministra za trgovino in industrijo ustanovljena v Belgradu. Namen te družbe je industrijska predelava raznih domaćih sировin, ki jih zdaj Jugoslavija izvaja, ter izvedba tehničnih, industrijskih in trgovskih priprav za razne fabrikacije. Glavnica te nove družbe znaša 500.000 dinarjev in je razdeljena na 1000 delnic po 500 dinarjih. Ustanovni občni zbor bo 13. avgusta v Belgradu.

Vojvoda Kentski bo tudi letos prišel na počitnice v Dalmacijo. Pravijo, da pride s svojo soprogo v Split ter za četrtek ali v petek. V Splitu se bo ukrcal na lahto »Tihia«, s katero bo odpeljal naprej v Cavtat ter se nekatera druga dalmatinska letoviška mesta.

Silovite nevihte s točo divljajo te dni po Hercegovini. Strela in toča sta naredili na številnih krajih mnogo škode. Med drugim je udarila strela tudi v credo ovac, ki se je pred nevihto zatekel pod drevje. Od 500 ovac jih je ostalo živih samo 20, vse druge je ubila ena sama strela. V okolici Mostarja je vihar razdril nekaj hiš. Neki kmet z Mostarskega blata pri Mostarju je peljal s svojimi konji domov voz sena. Nevihta z gromom min bliskom ga je dohitela sredi poti. Hotel je vedriti pod visokim drevesom, pa je v tem trenutku že udarila strela v voz sena in ga užgala. Tudi kmeta in oba konja je strela ubila.

Za letošnjo Balkaniado, ki se začne 11. septembra, pride ta dan v promet serija jubilejnih poštnih znakov. Njena naklada bo znašala 15 tisoč. Izdajo teh znakov je odobrilo poštno ministrstvo, skozi zanje je pa izdelal risar državna znakarna. Serija ima 4 znamke, in sicer po 0,50 + 0,50 din, 1 din + 1 din, 1,50 din + 1,50 din in 2 din + 2 din. Znamka za 0,50 din je oranžne barve, velikost 22,3 mm, pokončne oblike in predstavlja prihod tekacev na cilj. Znamka za 1 din je zelene barve, velikost 38,22 mm, ležeče oblike in predstavlja 3 tekacev pri teku z zaprekami. Znamka za 1,50 din je rdeča in iste velikosti in oblike, kakor za 1 din ter kaže moent skoka s palico. Znamka za 2 din je modre barve iste velikosti, pokončne oblike in kaže met kroglo. Te znamke se bodo dobitne na poštnih uradih od 11. septembra do 30. novembra t. l., v veljavni bod pa dodo 31. dec. t. l.

Prosjačenje je postal prava nadloga tudi po Slavoniji. Kakor pri nas, tako tudi tam skušajo najti načina, kako bi naredili temu konec. Večina je prepričana, da bi se morallo to žalostno vprašanje rešiti na tak način, kakor so ga rešili na Češkoslovaškem. Tam imajo občinske hranilnice, ki so obstajale že davno pred začetkom svetovne vojne, že nekako pred 70 leti. Ustanovile so jih občine same. V pravilih stoji, da mora biti čisti dobiček teli ustanov namenjen za revence. Občine imajo svoje ubožnice. Občinska hranilnica ne dela kapitala posamezniku, pač pa svoj dobiček uporabi za podporo revencem. V Slavoniji so prepričani, da bi se le na ta način tudi pri njih iznenibili številnih beračev, ki jih je zdaj vedno več.

Zaloge starega dalmatinskega vina so vedno manjše in bodo posle najbrž že pred novo trgovijo. V zvezi s tem so tudi cene precej poskočile. Crno vino plačujejo po 4,5 do 5,5 din, belo pa 5 do 6 din. Letošnja trgovat ne obeta dobro, to pa zaradi velike sušne, ki je trajala skoro dva meseca. Na dalmatinskih otokih bo trgovat več slabša.

Ni čudno, če je po Belgradu še vse polno netlakovanih cest, kajti mesto strahovito hitro raste. Kraji, ki so bili pred nekaj leti še čisto zunanj mesta, spadajo danes že skoraj v samo središče. V Belgradu niso pridni samo z zidanjem novih velikih palač, ki zahtevajo težke milijone denarja, pač pa lahko tudi videti na vseh koncih naše prestolnice, kako tlakujejo stare zanemarjene ceste in polagajo temelje za nove. Letos je belgrajska občina namenila samo za tlakovanje belgrajskih ulic in cest 20 milijon dinarjev, klub temu pa bo okoli 200 prestolniških ulic ostalo še vedno netlakovanih.

Nemški prometni urad v Belgradu je pred nekaj dnevi slavil štiriletnico svojega obstoja. Ustanovljen je bil julija meseca leta 1934 in je pod upravo nemškega generalnega konzula g. Deuhauzena dosegel lepe uspehe. Srbski časopisi pišejo, da je ta urad mnogo pripomogel k temu, da smo Jugoslaviji v toljšnjem številu hoditi v Nemčijo. Nemci pa vše večjem številu v Jugoslavijo. Da bi se delavnost prometnega urada še povečala, je bila pred kratkim ustanovljena v Zagrebu podružnica tega urada. V Zagrebu je ta ustanova naletela na še toplejši sprejem zato, ker je Zagreb mnogo bližji nemški meji.

KMETSKA POSOJILNICA

Izbujljanske okolice, registr. zadružna z neom. zavezo v Ljubljani, Tyrševa 18

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po 4%

vloge proti odpovedi po 5%

Za vse vloge nudi popolno varnost.

Otvorja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle.

Na Pohorju ustreljeni razbojnik je bil Franc Črepinko

Maribor, 2. avgusta.

V današnjem »Slovenskem domu« smo poročali o vznemirljivem dogodku, ki se je prijetelj snoci pri Mariborski koči na Pohorju. Orožnik je ubil vlončnika, ki mu se postavlja z orozjem v bran. Skrajna niso mogli mrtvega identificirati ter so mislili, da je padel pod kroglo najbrž Josip Koder. Danes dopoldne pa je ugotovila komisija, da je bil ubit zloglasni vlončnik Franc Črepinko.

Strah Pohorcev in turistov

Franc Črepinko, ki je bil že desetkrat pred kaznovan, bi moral odsedeti v mariborski kaznilični triletno robijo. Meseca maja pa se je kar sam zamnestiral in od takrat se je skrival pod Pohorjem okrog Slovenske Bistrike in Poljske. Zahrešil je v tem času celo vrsto vlonmov, tako da je zavladal pred njim sprošen strah. Dolžili so ga skrajna tudi strašnega zlobčina v Kalšah, ki sta ga izvršila Koder in Pintarič. Črepinko pa je ta sumnjenja ogorčen zavrnil v posebnem pismu, ki ga je pisal državnemu pravdniku dr. Hojniku. Ker so ga začeli pod Pohorjem preveč preganjati, se je umaknil višje v gozdove ter je začel vzemirjati prebivalstvo okrog Smartna na Pohorju in pa turiste ter stanovalce planinskih domov na vzhodnem delu Pohorja. Znan je bil v gozdovih v Mariborsko kočo in Pohorski dom. Da ga uženje in napravijo red na Pohorju, je mariborska orožnička četa ustanovila dve novi orožnički postaji, eno pri Sv. Bolfenku, drugo pa v Smartnu. Zaradi Črepinka je namreč občutno začel padati obisk Pohorja in tudi tuji letoviščarji, ki prihajajo na Pohorski dom in v Mariborsko kočo, eo začeli postajati nemirni.

Zaseda se je obnesla

Orožniki pri Sv. Bolfenku so si nadeli nalog, da napravijo razbojnika neškodljivega. Ker so vedeli, da bi bilo zasledovanje in iskanje po širnih pohorskih gozdovih, ki jih Črepinko predobro

Balkanske igre v Atenah

Balkanske igre so ustanovili leta 1929. na pobudo Grčije po vzoru olimpijskih iger in z željo, da bi služile ne samo napredku lahitke atletike na Balkanu, temveč tudi, da bodo močna vez za vsestransko zbljanje med balkanskih narodov. Jugoslavija, Bolgarija in Romunija so to miselj iskreno sprejeli. Sporazum je bil hitro dosegzen in že v začetku jeseni 1929, to je od 22. do 29. septembra so bile v Atenah poskusne balkanske igre ob udeležbi Grčije, Jugoslavije, Romunije in Bolgarije. Uspeh je bil izreden. Klasični atenski stadion je bil nabito poln. Na sestanku zastopnikov lahitke atletskih zvez so sklenili povabiti tudi ostali dve balkanski državi, Turčijo in Albanijo, na to sportno tekmovanje. Turki so se vabilni takoj odzvali, Albanci so pa sicer takisto pristali, toda zaradi svojih takratnih športnih razmer (sport je bil tedaj v Albaniji še v povojih) se prva tri leta (od 1930 do 1932) niso aktivno udeležili Balkaniade in so prisli šele na četrtje balkanske igre leta 1933. v Atene.

Ustanovitelji Balkanskih iger so nameravali preigrati te igre vsako leto v drugi balkanski državi. Toda njihov namen se v začetku ni mogel uresničiti, ker odziv občinstva v večini držav ni bil tolikšen, kakor na Grškem. Zato so sklenili, da bodo balkanske igre vsako leto v Atenah, vse določi, dokler se tudi v drugih balkanskih državah ne razvije zanimanje za lahko atletiko.

Stiri leta po vrsti (1930 do 1933) so bile balkanske igre v Atenah. Naša država je bila med balkanskimi deželjemi prva, ki je za Grčijo zahtevala prireditve zase. Grčija temu ni nasprotovala in tako so bile leta 1934, prvič balkanske igre v Zagrebu. Te prve Balkanske igre so uspeli vse pogledih in mnogo pripomogle, da je zraslo zanimanje za lahko atletiko med našimi športniki. Prihodnja Balkaniada je bila leta 1935. v Carigradu, Leta 1936. je bila sedma Balkaniada spet v Atenah, ker Bolgarija ni mogla prevzeti organizacijo te prireditve, a lani je bila v Bukarešti. Letos bodo devete Balkanske igre drugič v Jugoslaviji in sicer 17. in 18. septembra v Belgradu na stacionu BSK.

Jugoslovanska lahitke atletska zveza je poverila organizacijo devetih Balkanskih iger belgrajski lahitke atletski poduzevi in pri nej našlač v ta namen ustanovljenemu prireditelskemu odboru. Odbor se zelo trudi in si prizadeva, da bo ta prireditve kar najbolj veličastna in da bo jugoslovanska prestolnica spodobno sprejela druge športne goste iz prijateljkih balkanskih držav.

Iz športne krošnje

Odmev državnega plavalnega prvenstva. — V zvezi z znamnljimi dogodki ob državnem plavalnem prvenstvu v Ljubljani in v zvezi z odlokom Plavalske zveze, da je bil Jugašem dovoljen nastop na mednarodnem plavalnem dvoboju, je ministrstvo za telesno vzgojo naslovilo na Jugoslovansko plavalno zvezo dopis, v katerem med drugimi dolga tudi sledi:

Ministrstvo za telesno vzgojo smatra, da mora Jugoslovanska plavalna zveza podvzeti vse mere, da se v bodoči taki primeri ne bodo ponavljali več. Ministrstvo priporoča Zvezu, naj izvede strogo preiskavo in da waterpolo igrača Juga primerno kazniti.

Temelj športu so viteštvu, disciplina in resnost, kar morajo poznati vse športne organizacije in vse članske organizacije v Jugoslaviji. Ministrstvo za telesno vzgojo ne bo dopustilo, da se take stvari oproščajo in da bo nered v športnih društvljih ostal nekaznovan.

Z ozirom na evropsko plavalno prvenstvo v Londonu in v zvezi z odločbo ministrstva o kon-

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer sko stanje naj- večja maja	Tempera- tura v °C maja	Relativna vlagava v %	Oblačnos- tina (smer, jakost)	Veter (smer, jakost)	Pada- vine m/m vrsta
Ljubljana	763,1	22,0	18,0	90	10	W ₂
Maribor	762,8	25,0	14,0	70	5	NW ₄
Zagreb	764,0	28,0	19,0	70	8	SSW ₂
Belgrad	761,0	35,0	18,0	50	8	SE _a
Sarajevo	766,1	30,0	15,0	90	4	0
Vis	762,3	29,0	22,0	70	0	—
Split	761,6	36,0	23,0	40	2	SE ₁
Kumbor	760,5	32,0	25,0	50	0	S ₁
Rab	763,1	29,0	22,0	60	10	1° dež
Dubrovnik	762,4	31,0	23,0	50	3	0

Vremenska napoved: Oblačno, nestanovitno vreme s padavinami.

Spošne napombe o poteku vremena v Ljubljani od včeraj do danes: Včeraj je bilo ves dan oblačno vreme. Ob 6.20 je padlo nekaj kapljic dežja, ob 7.45 je na severu grmelo, ob 8.15—8.40 je rosil dež, ob 9.55—11.10 pa je močnejše deževalo, istočasno je parat grmelo. Ob 11.50 se je oblačnost nekoliko pre-paj 14. Celotna množina padavin je znašala 119,7 mm. Vladovalo oblačno vreme; ob 14.10 je grmelo, večkrat je padlo po nekaj kapljic dežja. Ponori je bilo oblačno, danes proli jutru je grmelo in deževalo.

Keledar

Danes, sreda, 3. avgusta: Najdenje Štefana Lidija.

Obvestila

Kako je bila zavzeta severna stena Eigerja

Dne 24. julija so ob 8 zvečer prišli na postajo Eigerletscher zmagovalci severne stene Eigerja, Ludwig Vörg, Fritz Kasperek, Heinrich Harrer in Andreas Heckmair. Po 86 urah najnapornejšega plezanja v navpičnih apnenih stenah, v snegu in ledu so zmagali to steno, ki je bila proglašena za največji alpinistični problem Centralnih Alp. O tem vzponu nam eden najzaslužnejših udeležencev, Andreas Heckmair med drugim pripoveduje sledče nadvse zanimive podrobnosti.

»Že v sredo sva vstopila z nahrtniki, težkimi približno 25 kg. Z Vörgom sva že v prvem delu nateleja na mnogo ostankov, ki so pričali o prejšnjih poskusih. Ko sva prišla na glavič velikega stebra, sva naletela na nahrtnik, na katerem je bil pritrdjen listič s tole vsebino: »Prosiva, nikari ne jemljite ničesar iz nahrtnika, ki je Harrerjev in Kasperekov!« Dunajčana sta pred končnim vzponom zvleka nahrtnik precej visoko v steno; sta spet sestopila, da bi drugi dan brez velikega zamujanja prišla čim više. Jasno nama je tedaj postalo, da sta Dunajčana dobro pripravljena.

Noč v bivaku je bila prijetna. Spala sva dobro; ko sva se zjutraj zbudila, je bila na nebuh rdeča zarja in barometer je nekoliko padel. Slabo se je obetalo za prihodnje dni. Ko sva še tako premislevala in opazovala meglo, ki se je kadilo v steni, in se ozirala približno 600 metrov globoko na grušč pod steno, se je nenadoma pokazal pod nama plavolasi čop, plezalec se je zavil na preko razra v pred nama, ki je stal Harrer. Raztežaj vrvi za njim Kasperek, nekoliko pozneje pa Brankowsky in Faissl. Vse šeč se nas je bedasto spogledovalo. Dejala sva s Vörgom Dunajčano, da je barometer nekoliko padel, jih opozorila na zarjo in na cirrove ovčice ter omenila, da bova najbrž sestopila. Razen tega pa tudi ne bi bilo pametno, če bi tri partije hkrati plezale v tako težki steni. Dunajčani pa so nama odvrnili, da bodo šli naprej. Zelela sva jim srečo, jih obljubila, da jim bova prišla pomagat, če bi jih doletela nešreča — in že je prva partija Kasperek-Harrer odšla preko gladke plošče do visek, precej težavne počti; druga dva sta šla za njo, midva pa sva obrnila in pripeljala sestopila. Ob 10 dopoldne sva že spet bila ob vnožju stene. Vreme se mi je poslabšalo. Odšla sva v Alpiglen, odkoder sva z velikim daljnogledom zasledovala tovariste pri njihovem prodiranju v steni. Kasperek je vodil; stopinjo za stopinjo je sekal v trdi led; počasi so prečeli do prega ledišča. Očitno je bilo napredovanje zelo težko. Le počasi in previdno so se pomikali više.

Druga vrvitev se vrne

V ozki počki tičita Faissl in Brankowsky; četrta in — nenadoma se začenjata spuščati. Kakor sva pozneje zvedela, je Faissel zadel kamen na glavo in se ga je od časa do časa začela zato ločevati vrtoglavci. Kaj prav sta naredila, da sta se v teh razmerah vrnila in stene. Z Vörgom pa pohitiva do svojega šatora pod steno in skleneva: Jutri se bova zadeve lotila; čas je. Le ena sama partija je še v steni. Zapadno kamenje nama ne bo preveč nagajalo. Da bi le vreme ostalo vsaj takoj, kakršno je! Ob 6 zavrsti kuhalnik in kmalu se zlekneva ter zaspiva.

Spet v steni

Ob dveh zjutraj je nebo jasno; zvezde žare. Čudovito dobro sva spala in zdaj sva sveža. Brž še »krepak« zajtrk! Ko se pričenja daniti, vstopiva. Kmalu sva na glavič velikega stebra kljub temu, da so snežnični žlanobori, po katerih podnevi šumi voda, zdaj zamrzli. Ob 7 zjutraj sezuvanje dereže in obujeva plezalec ter se lotiva prve težavne »zadeve«, Hinterstoesserjeve prečnice. Kar dobro nama gre štar, izpod rok in izpod nog, dasi je ta prečnica v popolnoma navpični, celo rahlo previsni steni. Zaledenelo mesto je kmalu za nama. Ob 10 dopoldne sva že pri prvem ledišču. Tod pa naju že blagoslavljajo znaki prve partije nad nama: ledeni drobci, ki jih klesti Kasperek v drugem ledišču. Stopinje obeli Dunajčanov so ponoči zamrznele. Ne moreva jih rabiti. Hitro jo pobirava po zelo strmi, zrcalasti ledeni ploskvi, da bi bila čimprej na varnem pred Kasperekovimi ledeni dobrotami. In že preži na nuju nova težava: previs, ki te poveže do drugega ledišča, je presenetljivo težaven. Najprej greva skozi strmo grapo po pomrlem slapu. S kramžarji znamke Grovel dobro bodeva v trdi led. Že sva pri drugem ledišču. Levo nad nama sta prenočevala Dunajčana. Ponoči sem zagledal ob 2 majhen ogenj na tem kraju. Najbrž sta si Kasperek in Harrer kuhal kavo. Zdaj že zagledava sveči sto-

Sherman stena Eigerja.

pinje od tega dne. Brž zavijeva levo in ob pol 12 se že sestanemo. Kasperek ima od sekanja stopinj obe roki ozuljeni, izmenjava ga, greva v vodstvo in kmalu smo pri tretjem ledišču. Skozi težavne kamine in poči lezemo, po ledeni žlebovih na predujemo. Ob 3 popoldne si v tretjem ledišču izkopljemo stojišče, skuhamo Ovomaltine in prizvemo prepečenec. Zdaj naj bo, kar bo. Lotili smo se stene, vse štiri nas preveva misel na skupinu uspeh, vsi štirje smo zdaj enota, ki je trdnamenjena, da bo zmaga.

Klin zagledamo, ki ga je bil pred štirimi leti zabil nesrečni Mehringer — in zdaj je pred nama popolnoma nov svet. Stene se pno v nebo, noben človek se nikdar ni ždel ob njih. Strem žleb nas povede kvišku. 150 metrov smo kmalu više. Na eni strani je črn led, na drugi obupno krušljiva skala. Megla zavija molčeče stene. V globini slutimo dolino. Megle se plazijo okrog robov in stolpov. Za moramo misliti na bivak. Pridemo do previsova pod stremim odpadom in sklenevamo, da bomo tod prenočili. Ko tako, nezavarovani, stojimo, se nenadoma razgne megle; zdrsnemo se: 1500 metrov stene pada pod našimi nogami v globino. Brž zabiljemo nekaj klinov, se zavarujemo, skuhamo večerjo in poskusimo zaspati. Silna je zadrga za prostor. Prva noč v steni. Ta dan sva zdelala z Vörgom 1500 metrov te strahotne stene. Utrjeni smo, mrzlo postane, stisnemo se na ozki ledeni polici, se zavijemo v Zdarskega vreča in poskusimo zaspati.

Prva noč v steni

Ure počasi teklo. Vedno bolj je mrzlo. Pri »večerji« sem pojedel dozo sardin v olju, pa mi postane slab. In opolnici zgrabi tovaris Kasperek kuhan ter mi skuhna vročega čaja. Kolikokrat smo že tako cepeli na ozki polici ali decimeter široki lašti, pod nogami pa se je izgubljala črna in grozotna globina! Premočeni smo in premraženi, mraz vedno boj pritisca.

Le pomalem se svetli. Ob petih si že manemo premrzel roke, ob 7 pijemo kakao. Potem pa spet začnemo plezati. Najprej plezamo po visoki poči, ki postaja vedno težja. Deset metrov navpično: izredno težkih, vse moči porabimo. Oprimek se mi iztrga, toda Vörg me dobro varuje. Vrem se, previs, ki sem se bil z njim poskusil, obplezamo. Vstopimo v kamin, ki se z rastoto višino oži. Narez zavijamo ledene sveče in rimeno kvišku. Stene so iz črnega, gladkega ledu. Nemogoče, si pravimo. Toda kam? V hrbot me tišč ledeni osurki; premaknem se, zabijem v neko ledeno poč klin, vtaknem vanj pomočno vrvico, se zagozdim v trdi kaminski led in zdaj — poskusiti moram — se upognem počasi nazaj, držim v eni roki pomočno vrv ter lezem vedno boj ven, v »zrak«; — da bi le klin držal. Vsa moja teža visi na njem! S prosto roko zgrabim nadse nazaj za

leden parobek. Le kako naj se tod »izmažem«? Nenadoma se parobek utrga, padem in udarim spodaj težko v kaminski steni. Kmalu sem spet na starem mestu. Nič ne pomaga, zakleti moram. Poskusim, spet zgrabim za ledeni parobek; ta pa drži! Z drugo roko spustim pomočno vrv, se stegnem nad previs. S cepinom dobim zgoraj oporo in že se skobacam na strmo zgoraj ledišče. Brž še nekaj metrov. Previs je premagan. Potivamo. Po sinjem ledu zavijemo desno v skale. Kar zahrumi letalo, bliža se steni. Mahamo z rokami v pozdrav. Pod nami leži Grundelwald v prijaznem soncu. Spet pridobivamo na višini, meter za metrom. Do »Pajka« moramo, do velikega snežišča. Že smo na skalni polici, ki nas povede k »Pajku« v spodnji ledeni odstavek. Tretja popoldanska ura. Nevista se obeta. Podvizamo se brez varovanja po ledišču navzgor. Ob tričetrt na 4 se stenini kakor ponosi. In že začne toča. Z Vörgom komaj se silo stojiva. Zdaj pa se spusti zviška mogočen plaz. Čudež je, da naju ne odnese. Vedno nove mase enega padajo na naju. Končno se plaz unese. Čudež je tudi, da ni odneslo Kaspareka in Harrera. Kasperek ima ranjeno roko. Zvijeva dve vrvi in mu pomaga. V liku smo, v zbirališču vseh plazov, ki divijo preko te stene. Le brž kvišku, le brž stran! Vreme se je obrnilo. Levo lezemo; čim više moramo priti, da bomo jutri zanesljivo kljub slabemu vremenu prisli na vrh! Naglo napredujemo; utrujeni smo, toda sila kolalom! Oblaki zavijajo goro. Sneži pomačem in ne prestane se rusijo plazov v globino. Ob devetih majhno skalno polico pod previsom. Tod bomo bivakirali. V temi očedimo prostor, se zavarujemo, odenemo v Zdarskega vreč in se stisnemo pod previs.

Noč

Mali plazovi zdrkavajo preko previsa, ki varuje naše glave. Skuhamo čaja; silno malo prostora imamo. Brž zaspim. Vsi smo močno trudni. Ob 6 zjutraj spet kuhamo. Vörg ni epal niti minute; ni me hotel buditi, pa je ves čas sedel zelo nerodno. Spočit sem bil za zadnjih 300 metrov, ko sem spet moral prevzeti vodstvo. Od našega bivaka smo zavili levo v glavni žleb, ki naj bi nas povedel kvišku. Vreme je slab. Neprestano buče plazovi. Kar zapovrstijo plazamo vselej po pol ure, nato pa pošicemo najboljšega zavetja, da prizakamno novega plazu. Vzpon po žlebu je zelo težaven. Proti vrhu se zoži v kamin, ki je skrajno težaven. Nov plaz nas presesteti; pa tudi to kočljivo zadevo srečno prestanemo. Treba je splezati preko velikega ledenega previsa. Osem metrov nad Vörgom stojim v ozki poči; ni prostora za obe nogi. Zdrsnem, padem, ledni klin se izruje in že letim — Vörg me ujame. Sila mojega padca ga vrže in ravnotežja — na ledeni steni se ujamem s kramžarji — zraven mene stoji Vörg. Toliko da je obstal! Vörgova roka krvavi. Ko me je lovil, sem ga bil zadel s konicom kramžarja. Brž ga obvezemo.

Na vrhu

Nenadoma zasišimo klice z vrha. Neki švicarski gorski vođnik je kljub obupnu slabemu

vremenu prišel po zahodnem grebenu na vrh, da bi pogledal, kako je z nami. Dobro ga slišimo — toda ne odgovarjam. Sneži namreč. Kako lahko bi sprožil tam zgoraj plaz, ko bi se na naš glas prestopil in šel z vrha niže v steno. Kakor v sanjah zmagujemo zadnje metre. In končno, po peturni plezalji smo zmagali 140 metrov. Se zadnji previs — in že smo na zahodnem grebenu! Stena za nami, stena je premagan! Se 150 metrov po zahodnem grebenu proti vrhu! Snežni metež rohni! Na vrhu je pol metra novega snega. Na vrhu stojimo.

Nepopisno je naše veselje. Smeje se spogledamo in stiskamo grdo razmesarjene roke. Četrta na štiri je nedelja popoldne.

Ko sestopamo po zahodnem grebenu, nas premaša utrujenost. 61 ur svra bila z Vörgom v steni, Kasperek in Harrer celo 86!

In potem zagledamo, kako nam je postaje Eigerletscher prihajajo naproti gorniki. Bolj se že opotekajo, noga ne nosijo dobro. Toda kaj to! Preplezali smo severno steno Eigerja! Nič več ne bo strašila z nepremagljivostjo!

Tako približno Heckmair. Sijajni plezalci so premagali steno, ki je zahtevala do njihove zmagljive smrtnih žrtev. Veljala je za nepremagljivo. Njihovo pogumno dejanje je dokazalo, da se človeška podjetnost ne ustvari nobenih težav. Njihovo tveganje in prostovoljno zatajevanje ter premagovanje težkoč in smrtni groze je svetla izjema v splošno pomehkuženem vzdružju našega cas.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 3. avgusta: 12 Zvoki z vsega sveta (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Rad. orkestra — 18 Za razvedrilo (plošče) — 18.40 Avgust v naravi (g. Miroslav Zor) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Kalman: Fortissimo (pl.) — 20 Slovenski vokalni kvinteti: Zdravice in napitnice — 20.40 Koncert Rad. orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahkih glasov iz kavarna Nebotičnik.

Cetrtek, 4. avgusta: 12 Plošče: Čajkovski in Delibes — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Salonski kvartet — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Plošče: Lehar: Deleža smehljaja, potp. — 20.10 Slovensčina (g. dr. R. Kolarčič) — 20.40 Pevski koncert g. Marijana Rusa, članja zagreb. opere, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek, vmes Rad. orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Originalna švicarska godba (bratje Malenšek).

Mož je imel ženo, ki je sleherno stvar sproti pozabljala, dokler ni prišel na misel, da je vsa naročila napisala na listek ter ga zataknal — za ogledalo. Od takrat ni ničesar več pozabil...

Kadar vidiš, da kdo vodi avtomobil prav previdno, bodi overjen, da avtomobil še ni plačan.

Tone: »Ali ima igra, ki so jo sinčiči uprizorili, vesel konec?«

Tine: »Da, vse je bilo veselo, ko je bil končec.«

Domači in evropski policisti v Palestini.

Hervey Allen:
Antonio Adverso,
cesarjev pustolovec

»Tam so klopi trde.«

Mr. Bonnyfeather se je pri tej pripombi z vidnim naporom spet obvladal.

»Te klopi so namreč namenjene našim manjšim upnikom.« Zasmehjal se je, toda brez prvega poudarka. Potem je v nebrzdanem, čisto nenavadnem izbruhu zaupnosti nadaljeval:

»Da govorim resnico: ko je stal takole tam in tako držal glavo, me čisto spominjal na — na mojo hčer.«

Ta beseda mu je po desetih letih prvi spet zdrsnila čez ustnice.

Pater je nekaj časa molčal. Nazadnje pa je dejal:

»Morda bi radi z dečkom govorili?«

Mr. Bonnyfeather je priklimal:

Pater Ksaver je dejal precej strogo:

»Pojdji sem Antonio!«

Dečko je počasi prihajal bližje in pri tem stiskal plašč k sebi.

Duh gospoda Bonnyfeathra je zaplavil nazaj na vrh.

Crna brada je pri besedah izrazito, poudarjajoč zmagovala...

Toda zdaj je na tem mestu že spet govoril pater:

»Sezi svojemu dobrotniku v roko, sinko. Imaš srečo, da si ti ponuja tako dobrotna roka.«

V resnici pa je pater Ksaver blagoval samega sebe, da se mu je delo tako dobro posrečilo.

Mister Bonnyfeather se je medtem zbral in prije s prijaznim stiskom ročico, ki se je stezala proti njemu iz gub zbledelega plašča.

Fantov obraz mu je še vedno dajal opravka. Skušal je godrnjati:

»Ali misliš, da ti bo tu ugajalo, fant?«

Antonio je resno odvrnil:

»Tega vam še ne morem reči, signore.«

</